

שאלות ותשובות מאתר "ישיבה"

לפניכם מקבץ שאלות מתוך אתר "ישיבה", בנושאים הקשורים לחמדת ימים א' - המיועד לכיתות חטיבה, ולחמדת ימים ב' - המיועד לכיתות התיכון, וכן נושאים שונים נוספים.

חמדת ימים חלק א'

- 2..... הדלקת נרות שבת
7..... דיני שבת ויו"ט שנקבעו ע"י נביאים
8..... מוקצה
9..... מוחק

חמדת ימים חלק ב'

- 9..... דש
9..... בורר
10..... מבשל
11..... מלבן
11..... צובע
12..... צד
12..... ממחק
12..... בונה
13..... מכבה
13..... מבעיר - מכשירי חשמל
17..... מכה בפטיש
18..... הלכות רפואה בשבת
19..... פיקוח נפש במצבי חרום
20..... רחיצה בשבת
20..... הכנה משבת לחול
21..... מעשה שבת

- 23..... נושאים שונים

חמדת ימים חלק א'

הדלקת נרות שבת

הדלקת נרות

שלום כבוד הרב,

1. אחרי שאם הבית מדליקה נרות שבת (כמובן לפני כניסת שבת), היא קיבלה עליה את השבת ואינה יכולה עוד לעשות מלאכת שבת?
2. אחרי שאם הבית מדליקה נרות שבת, לפני כניסת שבת - שאר בני הבית יכולים לעשות עדיין מלאכה עד כניסת השבת?
3. אחרי שאם הבית מדליקה נרות שבת, לפני כניסת שבת - אם הבית יכולה לבקש מאחד מבני הבית לעשות איזשהי מלאכה ששכחה לעשות?
4. הבנתי לאחרונה שבני ספרד מברכים ורק לאחר מכן מדליקים נר שבת, אני ספרדייה ומאז ומתמיד נהגתי הפוך משום מה, כבני אשכנז. האם עליי לשנות את מנהגי או שניתן להישאר במה שהורגלתי?
5. קראתי במקור מסוים שלאחר אמירת הברכה השבת חלה על המברכת ואינה יכולה לעשות עוד מלאכה וכן להדליק נרות, אז כיצד בנות ספרד מברכות ואחרי זה מדליקות?
6. אני רווקה שגרה בבית הוריי, האם אני יכולה לברך ולהדליק בנפרד מאמי או שמא עליי לא לברך ורק לשמוע את ברכתה ולומר אמן? במידה וזו האפשרות השנייה - מהו סדר ההדלקה והברכה עם אמי?
7. האם ניתן לכבות את הגפרור או להניח אותו שיכבה לבד?
המון המון תודה!!!!

[תשובה](#) הרב דוד חי הכהן

קבלת שבת והדלקת נרות לפני הזמן:

שלום הרב

ביום שישי הקרוב אהיה מחוץ לבית מהצהרים עד הלילה, כלומר בזמן שצריך להכניס את השבת. (מ 14:50 כאשר שבת נכנסת ב 16:30). חשבתי להכניס את השבת לפני שאצא ולהדליק נרות אבל הבנתי שאי אפשר להדליק נרות לפני פלג המנחה. שאלתי היא איך לנהוג:

האם עדיף להדליק נרות בלי ברכה לפני הזמן או לא להדליק בכלל?

האם עדיף לקבל את השבת בזמן הנכון כשאהיה מחוץ לבית או לקבל שבת לפני שאצא?

תודה רבה

[תשובה](#) הרב יוסף אפריון

מקום הדלקת נרות שבת למתארח באכסניה :

בשבת התארחנו באכסניה. הם לא הסכימו שנדליק נרות בחדרים וכן לא בחדר האוכל. הם ייחדו חדרון מסויים ששם נדליק נרות. חדרון זה הוא מטבחון קטן, המכיל מיחס לשתיה חמה (שהשתמשו בו, אך רק לקחו מים חמים ויצאו לחדר אחר שם היו שאר המצרכים לשתיה חמה) וכן סידרו שם (אנחנו - האורחים) חלק מהקינוחים והעוגות שחולקו (במקום אחר ולא באותו מטבחון) במהלך השבת.

האם היה מותר לברך שם על הדלקת נרות? כמו כן, מי שעבר על בקשת בעלי האכסניה והדליק בחדר האוכל (שלמען האמת אין שום סכנה בדבר, שכן כמעט במשך כל זמן שהנרות דלקו, היה מישהו בחדר האוכל. וכן עשה זאת בבטיחות מירבית), האם עשה בזה איסור?

תודה רבה.

[תשובה](#) הרב עזריה אריאל

מספר נרות שבת

לגבי מספר הנרות בהדלקת נרות שבת, כמו מי נוהגים כמו מנהג משפחת האישה או כמו מנהג משפחת הבעל? אצל משפחת האישה נוהגים להדליק 2 נרות בלבד, ואילו אצל משפחת הבעל נוהגים להדליק כמספר נפשות הבית.

[תשובה](#) הרב דוב ליאור

עת רצון לתפילת ובקשת האשה בהדלקת נרות :

מהו המקור לעת רצון בתפילת ובקשת האשה בהדלקת נרות שבת, כפי הידוע שאז הוא עת רצון מיוחדת לבקשת ותפילת האשה, כפי שיש מתפללות את תפילת חנה? בבקשה לציין מראי מקומות.

תודה רבה.

[תשובה](#) הרב שמואל אליהו

נר שבת שכבה :

שלום לרב,

נר שבת שנכבה לאחר שקיעה. מה הדין או המנהג? האם יש צורך להדליקו במוצ"ש?
תודה.

[תשובה](#) הרב דוד חי הכהן

תפילה בשבת במניין מסופק:

אני מתפלל בבית כנסת קטן הפתוח בשבתות וחגים ולא תמיד יש מניין. נתקלנו בשלושה מצבים בהם לא ידענו כיצד להתנהל.

1. כאשר אין מניין לתפילת מנחה בכניסת שבת, האם עדיף לחכות לדקה האחרונה (שאולי נוכל להתפלל במניין) או שעדיף להתפלל יחיד ולקבל תוספת שבת?

2. בתפילת מנחה של שבת, האם עדיף לחכות למניין אפילו במחיר של וויתור על סעודה שלישית?

3. האם ציבור שהתפללו יחיד (מחמת חוסר בעשרה אנשים) ולאחר שסיימו תפילתם הגיעו עשרה, האם אפשר להוציא ספר תורה ולקרוא כך שלפחות נזכה לקריאת התורה? אשמח אם הרב יוכל להכווין אותי למקורות בהלכה.

תודה רבה ושבוע טוב!

[תשובה](#) הרב דוב ליאור

קבלת שבת מוקדמת:

שלום לרב

רציתי לדעת ממתי אני יכול לעשות קידוש וארוחת ערב ביום שישי בימים אילו בקיץ שהיום ארוך? אם אני עושה קידוש וארוחה בשישי לפני צאת הכוכבים, האם אני יכול להתפלל ערבית של שישי אחרי הקידוש והארוחה כל הלילה? לציין שאני לא הולך לבית הכנסת ואני מתפלל בבית לבד.

[תשובה](#) הרב יוסף אפריון

"צאתכם לשלום מלאכי השלום":

שלום,

כאשר בעלי חוזר הביתה מבית הכנסת ואנו שרים את שלום עליכם, האם צריך גם לשיר את המשפט בצאתכם לשלום מלאכי השלום? משום שחבריי הקרובים חלק טוענים שצריך לשחרר את המלאכים לשלום וחלק אומרים שאסור לשיר וצריך להשאיר אותם בבית לשלום בית. מה אנחנו אמורים לעשות?

תודה.

[תשובה](#) הרב בנימין במברגר

קידוש ע"י לא שומר תורה:

שלום רב וחג שמח

אבי אינו מקפיד על מצוות אך חונך מבית לחינוך דתי מאוד, כמו כן הוא מבקש ממני דבר תורה כל שבת ומקפיד לא לחלל שבת לידנו בכלל, אני מאמין שגם כשהוא לבד הוא לא עושה דברים כמו טלוויזיה וכו'..

האם הוא יכול להוציא אותנו ידי חובת קידוש? וודאי שאם אגיד לו חלילה שלא הוא יכעס מאוד ויפסיק את כל התמיכה שלו בי כבחור ישיבה ויהיה חילול ה' גדול..

מה יש לעשות?

[תשובה](#) הרב יצחק בן יוסף

קידוש לילד שלא היה בקידוש :

בתי בת השבע לא היתה בקידוש, האם עלינו לעשות לה קידוש נוסף כדי להוציאה ידי חובה?

[תשובה](#) הרב אליעזר מלמד

שתיית מלא לוגמיו :

א. האם כשבעל הבית רק טועם את היין אחרי הקידוש ולא שותה מלוא לוגמיו יוצאים ידי חובה בדיעבד?

ב. במידה והשומעים גם שותים האם אפשר לצרף את השתיה של השומעים לרביעית? תודה.

[תשובה](#) הרב יוסף אפריון

כיסוי עוגות בשעת קידוש :

אם עושים קידוש ובקרבת מקום (אבל לא על שולחן הסעודה) יש עוגות וכדומה, יש לכסותם גם כן?

[תשובה](#) הרב דוב ליאור

לחם משנה - חלת שבת ש"נשכה" בחברתה :

שלום

אפינו חלות וחלה אחת נדבקה בחברתה, וכשהפרדנו אותם מיד לאחר האפיה מעט מן האחת נדבק בשניה, וחסר באחת מעט. החלה טובה ל "לחם משנה"?

תודה

[תשובה](#) הרב אביגדר נבנצל

זמירות שבת :

1) מה המקור לזמירות שבת? האם בתקופת חז"ל היו שירי שבת? האם כיום ניתן להוסיף ולחבר שירים וזה יתקבל כחלק מזמירות השבת?
2) מה המשקל אותו יש לייחס לזמירות שבת בסעודות?
אני מדבר על זוג צעיר (בלי ילדים גדולים). כלומר, כמה זמן מתוך הסעודה ראוי להקדיש לזמירות, וכמה לשיחות בין בני המשפחה ולדברי תורה סביב השולחן?
[תשובה](#) הרב יעקב אריאל

דג בשבת :

האם יש עניין לאכול דווקא דג בשבת, ע"פ האימרה: "כל האוכל דג ביום ד"ג ניצול מד"ג"? ואם אדם מתענג על מאכל אחר וממש לא אוהב דג?
[תשובה](#) הרב דוב ליאור

סעודות שבת לחולי צליאק :

שלום כבוד הרב,
רציתי לדעת בקשר לסעודות השבת לחולי צליאק - הרי הלחם שלנו ברכתו שהכל, והרי אחרי קידוש בשבת צריך המוציא או לפחות מזונות (בבוקר). האם אנו פטורים לחלוטין מעניין זה? או אולי אפשר לאכול אורז/פריכיות אורז שברכתם שהכל ולצאת ידי חובה? ומה בקשר לסעודה שלשית, שאסור לאכול אחרי שקיעה אם לא נטל ידיו, האם צריך/ראוי להחמיר ולא לאכול כלל אחרי השקיעה?
תודה רבה!
[תשובה](#) הרב יעקב אריאל

המשך סעודה שלישית לאחר שקיעה :

במקרה שמתחילים לאכול בסעודה שלישית בשבת לפני השקיעה דברי מזונות או שהכל, האם מותר להמשיך לאחר השקיעה או שזה רק במקרה שאוכלים לחם?
[תשובה](#) הרב דוב ליאור

סעודה שלישית במיני מזונות אחר שקיעה :

אנו מסיימים מנחה על גבול השקיעה, האם מותר להתחיל אחר השקיעה לאכול סעודה שלישית במיני מזונות?

השאלה נשאלה בהמשך לשאלה "סעודה שלישית אחר השקיעה"
[תשובה](#) הרב יוסף אפריון

הבדלה

שלום רב.

האם אני נערה בת 17 דתייה לבית חילוני יכולה לעשות את כל ההבדלה לבד?
והאם אחד מבני משפחתי שחילל שבת יכול לעשות איתי הבדלה ולברך?

תודה

[תשובה](#) הרב דוב ליאור

שמן אתרי להבדלה:

חברתי אינה מריחה כמעט ולכן לא מברכת בשמים בהבדלה. לשימחתי היא מצאה שמן לבנדר אתרי חזק, האם היא יכולה לברך עליו בשמים בהבדלה?

[תשובה](#) הרב יוסף אפריון

דיני שבת ויו"ט שנקבעו ע"י נביאים

חלוקת כרטיס ביקור בשבת

לרב שלום,

האם מותר לחלק כרטיס ביקור בשבת המכיל מקצוע מספר פלפון ודואר אלקטרוני?

[תשובה](#) הרב יצחק בן יוסף

מכרז בכסף וירטואלי/ אמיתי בבית הכנסת בשבת

לא מסתדר לי כל עניין המכרזים ביום שבת בזמן הוצאת ספר תורה וההתעסקות בכסף וירטואלי / אמיתי (כיוון שלא נגבה ביום שבת אלא ביום אחר), האם זה לא לעבוד על עצמנו? האם אותו אדם המנהל את המכרז לא נחשב עובד בשביל בית הכנסת? והכי חשוב לי להבין זה, איך הדת היהודית שמאמינה בצניעות וכבוד האדם לא מאפשרת לאדם העני

אך הישר להתכבד בעליה לתורה עקב כך שהציע סכום קטן יותר מאדם אחר (וכאן הפניה היא גם לגבי חגים).

[תשובה](#) הרב דוב ליאור

שכר שבת בהבלעה:

אני עובד באותה עבודה ממש גם בימות החול וגם בשבת. לכאורה מותר לי לקחת שכר על העבודה שלי בשבת מצד "שכר שבת בהבלעה". אולם יש בעיה, שבימות החול משלם לי על העבודה ארגון אחד ובשבת משלמים לי על אותה עבודה ממש מארגון אחר. שאלתי היא, האם מותר לקחת "שכר שבת בהבלעה" כאשר הארגון שמשלם לך על העבודה בימות החול אינו אותו ארגון שמשלם לך על העבודה בשבת?

[תשובה](#) הרב אביגדר נבנצל

ריצה לצורך מצווה בשבת:

האם ההיתר לרוץ בשבת לצורך מצווה הוא היתר גורף ומוחלט או שהוא היתר המוגבל למקרים מסויימים?
למשל, האם מותר לרוץ גם כאשר ניתן יהיה להספיק ולהגיע בזמן ולקיים את המצווה גם ללא הריצה?
למשל, האם מותר לרוץ לצורך מצווה שהוא כבר יצא בה ידי חובתה, רק על מנת להוציא אדם אחר ידי חובת המצווה מדין ערבות?

[תשובה](#) הרב יוסף אפריון

מוקצה

תכשיטים ממטבעות:

אני יוצרת תכשיטים ממטבעות של אגורות שיש בהם שימוש גם כיום (אך לאחר שאני הופכת זאת לתכשיט כבר אין בהם שימוש כמובן)-האם מותר לענווד אותם בשבת?

[תשובה](#) הרב דוב ליאור

מוקצה מחמת איסור:

האם מותר ללכת עם אולר בשבת כל היום בתנאי שאני לא פותח את הכלים שהם מוקצה?

[תשובה](#) הרב יוסף אפריון

קליפות שאינן ראויות למאכל בהמות :

אם יש על השולחן קליפות שאינן ראיות למאכל בהמה בשבת, איך אפשר לקחת אותן משם? (השולחן גדול ולא ניתן להרימו בנקל)

[תשובה](#) הרב יוסף אפריון

לקשור כלב ולטייל איתו בשבת :

א. האם מותר לטלטל שלט, כסף ותפילין בשבת לצורך גופם או מקומם?

ב. האם מותר ללטף כלב מחמד בבית או לצאת איתו לטיול? כמו כן, אם צריך, לקושרו?

[תשובה](#) הרב יוסף אפריון

מוחק

אותיות שנמחקות תוך כדי הליכה :

בנעליים שלי, בצד הפנימי של הסוליה יש כיתוב מסוים (שם החברה), ונראה שהוא הולך ונמחק ככל שאני הולך עם נעליים אלו (כי הרגל 'משפפת' את הסוליה). מותר ללכת עם נעליים אלה בשבת, למרות שיש כאן סוג של מחיקה, או שאולי זה נקרא "דבר שאינו מתכוון" ומותר ללכת?

[תשובה](#) הרב עזריה אריאל

חמדת ימים חלק ב'

דש

סחיטת לחם עבור תרנגולים :

אדם המגדל תרנגולים בחצרו נוהג בשבת לטבול לחם במים, לסחוט אותו ולתיתו לתרנגולים לאכול. האם הוא נוהג כהוגן? לטענתו, ללא הסחיטה התרנגולים לא יאכלו את הלחם.

[תשובה](#) הרב מיכאל יומטוביאן

בורר

בורר במזון לכלבים בשבת :

אם נכנסו נמלים לקערה עם דוגלי לכלבים, האם מותר בשבת לשפוך את כל הדוגלי לרצפה ולקחת רק אותו?

[תשובה](#) הרב דוד חי הכהן

מבשל

חימום אוכל עם מעט רוטב בשבת:

שלום כבוד הרב!

רציתי לשאול, בעיקרון אסור לחמם רוטב בשבת בבוקר על הפלטה, אך יש דין שאם הרוטב טפל למאכל אז מותר.

מה הכוונה טפל למאכל? איך קובעים את זה? והאם ממש אסור לחמם רוטב? אם אפשר לציין לדעת האשכנזים.

תודה רבה!

[תשובה](#) הרב עזריה אריאל

הנחת אוכל עם נוזל על הפלטה ע"י חבר ספרדי:

האם מותר לבקש ממישהו ספרדי, שנוהג לשים אוכל עם נוזל על הפלטה בשבת, שישים אוכל על הפלטה (במידה והוא גם משתתף בארוחה)?

[תשובה](#) הרב דוב ליאור

שימוש בסוכרזית בשבת:

האם מותר להשתמש בטבליות סוכרזית בשבת להמתקת משקים חמים?

מה הדין באבקת סוכרזית או בנוזל סוכרזית?

[תשובה](#) הרב דוב ליאור

מחזי כמבשל, והלכות בשר וחלב:

שלום רב

בתנור שלנו יש מצב פלטה. וראיתי שאסור להכניס בשבת אפילו אוכל יבש ומבושל כל צורכו משום מחזי כמבשל. האם ישנה אפשרות כן להשתמש ואין מחזי כמבשל באופנים הבאים?

א. כאשר לא סוגר את הדלת של התנור? (כמה צריך להשאיר פתוח?)

ב. כהשפטה עדיין לא עובדת?

ג. האם יש לרב רעיון אחר?

2. בפלטה רגילה יש לנו שמיכה שאנחנו מכסים את המאכלים (כמובן לא מכל הצדדים שלא יהיה בעיה של הטמנה ע"פ שיטת הרמ"א). האם צריך שמיכה אחת למאכלי חלב ואחת ולבשר או שאפשר אחת לכל המאכלים? למה?

תשובה הרב יעקב אריאל

בישול מבלי להתכוון :

בשבת, האם מותר להוריד סיר רותח מהפלטה ולהניחו על שיש רטוב או מגבת רטובה
והמים מתבשלים ללא כוונה?

תשובה הרב דוב ליאור

מפת ניילון שחום הסירים מתיך אותה :

כאשר סועדים בשבת והשולחן מכוסה במפת ניילון, ואת המזון מגישים בתבניות העשויות
ממתכת, חמות, כאשר שמים את התבנית על מפת הניילון בדרך כלל נוצרים סימנים כעין
גלים קטנים במקום שהתבנית הייתה מונחת שם, הסימנים נוצרים כתוצאה מכך שהניילון
התרכך והתמוסס מחמת חומה של התבנית.

יש לשאול האם יש לחשוש במקרה כזה לבישול הניילון. ואם יש כאן בעיה - מה הפיתרון
לכך?

תשובה הרב דוב ליאור

מלבן

שטיפת עדשות בתמיסה כימית :

יש לי עדשות מיוחדות, שכדי לשטוף אותן, אני צריך לשים אותן בנוזל שכאשר אני שופך
אותו לכלי מיוחד, שיש בו ברזל, מתבצעת ריאקציה כימית ותסיסה. האם מותר להשרות
את העדשות בתוך הנוזל הזה בליל שבת כדי שאוכל ללובשן ביום השבת?

ומה לגבי להוריד אותם ביום השבת ולשים אותם אז בנוזל לפעם הבא שאלבש אותן, שזה
כבר לא בשבת?

תשובה הרב דוב ליאור

צובע

הסרת איפור בשבת :

אם שמתתי על הפנים איפור לפני שבת, מותר לי לשטוף את הפנים בשבת על מנת : 1. להסיר
את האיפור לגמרי. 2. להסיר אותו חלקית (למשל, מסביב לעיניים) : לשטוף את מה שכבר
לא נראה טוב, ולהשאיר את מה שנראה טוב עדיין).

תשובה הרב עזריה אריאל

צד

צידת נמלים:

אם יש חתיכת אוכל על הרצפה ועליה נמלים, האם יש בעיה בשבת לטאטא הכל על יעה ולזרוק את האוכל והנמלים לפח?

[תשובה](#) הרב דוב ליאור

שוחט

טאטוא נמלים:

האם מותר לטאטא ולזרוק לפח יחד עם פירורים על הרצפה, נמלים לדוגמא, או זה נחשב פסיק רישא?

[תשובה](#) הרב עזריה אריאל

ממחק

הלכות סיכה בשבת:

האם מותר לשים על הגוף תחליב גוף?

הסבר השאלה: א. אני יודעת שקרם גוף אסור בגלל שינוי צורת הקרם כשהוא יוצא מהשפורפרת החוצה, אך תחליב הוא נוזל. ב. וכן היובש גורם לצער ויש עניין שלא להצטער בשבת.

[תשובה](#) הרב בנימין במברגר

בונה

ברז נשלף:

יש לי 2 שאלות לרב:

1) האם מותר להוציא ולהחזיר למקום, צינור של ברז נשלף בשבת?

2) האם מותר בשבת ללחוץ על הכפתור בברז אשר משנה את האופן שבו מתפזרים המים?

(או שהמים זורמים בבת אחת או שהמים מתפזרים לכמה כיוונים וכיו"ב)

[תשובה](#) הרב יעקב אריאל

חיבור אבזם לחגורה בשבת:

האם מותר בשבת לחבר אבזם של חגורה לחגורה? כוונתי לחיבור הקבוע של האבזם לחגורה, מדובר באבזם שיש בו כעין חלק שעובד כמו מנוף שיש בראשו חודים שלוחצים על קצה החגורה. האם יש כאן בעיה של מתקן מנא?
האם במקרה שאין ברירה יהיה מותר מפני כבוד הבריות?
[תשובה](#) הרב יעקב אריאל

מכבה

כיבוי אור בשבת לצורך ילד קטן:
בני בן ה-3 היה מאוד עייף והאור בחדרו היה דלוק [בשבת] ולא היה מקום אחר - אז לאור הרמ"א, (רעו, א), שכל קטן דנו כחולה שאין בו סכנה, כיבתי בשינוי, צדקתי?
[תשובה](#) הרב יעקב אריאל

כיבוי אזעקה בשבת בשינוי:
הרב נשאל פעם מה צריך לעשות כשהאזעקה פועלת באמצע שבת ועלולה להעיר את השכנים, הרב ענה שאפשר לכבות בשינוי.
הדבר נראה לי קצת תמוה, למה שאני לא אוכל להדליק את המזגן בשינוי כי קר לילדים שלי או לכבות את האור בחדר שינה בשינוי (בשבת כמובן)? ואיך זה הגיוני שיהיה אסור לעשות משהו בשבת ובשינוי הוא יהיה מותר?
תודה רבה לעוסקים הקודש!
[תשובה](#) הרב דוב ליאור

מבעיר - מכשירי חשמל

ילד שהדליק את האור במקרר בשבת:
בשבת בבוקר הדליק בננו הקטן (גיל 3 וחצי) בטעות את האור במקרר. גילינו זאת אחרי שפתחנו את המקפיא. האוכל של יומיים (גם שבועות) היה במקרר, זאת בנוסף לאוכל הקפוא. בפועל חיכינו עד שהוא יפתח את המקרר (הוא משחק שם לפעמים) בלי להנחות אותו, ברגע שפתח את המקרר - השארנו אותו פתוח.
האם כדין נהגנו? (במקומו לא היה את מי לשאול שאלת חכם בחג)
[תשובה](#) הרב יעקב אריאל

אור במקרר בשבת:

שלום רב,

בשבת האחרונה שכחנו לדאוג לכבות את האור במקרר. היו אצלנו הרבה אורחים ולא ידענו מה לעשות. רוב האורחים הם אמריקאים.

אחד מהם (אמריקאי דתי) אמר שזה קרה להם בעבר ושהם פתרו זאת על ידי פתיחת המקרר בשבת. למירב ידיעתי, לכל היותר זה פתרון מתקבל בסגירת המקרר אך לא בפתיחתו.

יחד עם זאת, אמרו לי מספר אנשים החשובים לי, שהם בטוחים שכך היא ההלכה במקרה שהרבה אנשים יסבלו בשבת (כאמור, היו לנו אורחים רבים) וכן, אוכל רב יזרק אם לא נפעל כך. לא היה לנו פתרון אחר, ופיתרון שהצעתי, לשים מגבת מעל לדלת, נדחה בטענה שהוא לא יעיל ושהאוכל הרב יתקלקל ויהרס בכל מקרה.

בהנחה שאכן האוכל כולו יתקלקל ואין לנו פיתרון אחר להציל את האוכל ולהנות את האורחים, האם זה אכן פתרון הלכתי לפתוח את המקרר, כך שנפתח בו האור, בשינוי, בשבת?

האם תוכל לפרט את השיקולים הערכיים בנוסף לאלו ההלכתיים שמאחורי תשובתך?
תודה רבה.

[תשובה](#) הרב ש. יוסף וייצן

אור במקרר:

אם בטעות השארתי את האור של המקרר דלוק בשבת וכל פעם כשאני פותח את הדלת האור נדלק. מותר לי לכבות את האור בשבת וכך למנוע עוד חילולי שבת רבים?
(גם אם אני אדע שהאור דלוק, רוב הסיכויים שבכל זאת אני אפתח את המקרר בטעות מתוך הרגל).

[תשובה](#) הרב יוסף אפריון

הדלקת האור או מזגן בשבת ע"י תינוק:

לרב שלום,

לדעת הוריה של אשתי מותר בשבת לומר לתינוק להדליק או לכבות את האור בשבת, אור במקרר, הדלקה וכיבוי מזגן וכו', וכך אשתי עושה. אני מגיע מבית שבו למדנו שדבר זה אסור. ככל שידוע לי הדבר מותר רק לחולה שיש בו סכנה או לצורך גדול.

אשמח אם הרב יעלה את הנקודות שיש להתייחס אליהן במקרים הללו. עד איזה גיל תינוק נחשב לתינוק, מי נחשב לחולה, מה נחשב צורך גדול, האם משנה אם ההורה אומר לילד או מישהו זר, האם אפשר להשתמש בילד שמבין מה המתג עושה או עדיף תינוק שסתם "מריבץ" למתג וכו'.

אשמח אם הרב יוכל להביא דוגמא מהחיים מתי מותר ומתי אסור.

(האם יש הבדל בין אשכנזים, ספרדים ותימנים?)

תודה מראש.

[תשובה](#) הרב יוסף אפריון

דחיית ההפעלה של המזגן על ידי שעון שבת :

כידוע, ניתן להמשיך את הפעולה אותה מבצע שעון השבת. לדוגמה, אם המזגן פועל עד 13:00 ניתן להמשיך את ההפעלה עד 14:00 וכן להפך.

השאלה שלי היא כך, אם אני רואה שבשעה 13:00 המזגן יתחיל לפעול עד השעה 15:00 האם מותר לי עכשיו בשעה 12:00, כשהמזגן לא דלוק, להזיז את המתג של השעון שבת שהמזגן יפעל מ13:00 עד 16:00, כלומר, לאחר את הכיבוי לפני שהמזגן התחיל לפעול?

[תשובה](#) הרב דוב ליאור

העברת שעון שבת למצב קבוע בשבת :

שלום,

האם מותר להעביר את שעון השבת (של המזגן) למצב קבוע כאשר המזגן עובד? (במקום להאריך את הלחצנים עד מוצא"ש, או לחילופין כאשר הלחצנים ממילא במצב של פעיל? הרי המזגן עובד והוא פשוט ימשיך לדלוק גם לאחר הזזת המתג למצב קבוע..

תודה רבה!

[תשובה](#) הרב עזריה אריאל

שאלה בעניין שימוש במכשיר מסלול הליכה חשמלי, בעזרת שעון שבת :

מה הבעיה שאני אשים זאת על שעון שבת ולכוון שיהיה על מסלול הליכה רגיל (לא ריצה) בשבת?

[תשובה](#) הרב עזריה אריאל

אינטרקום לתינוק בשבת :

האם מותר להשתמש בשבת במערכת אינטרקום לתינוק? (המערכת מורכבת מ-2 מכשירי קשר שאחד מונח ליד מיטת התינוק ואחד ליד מיטת ההורים)

האם מותר לטלטל את המכשיר שנמצא בחדר של ההורים (כגון שעוברים חדר), אם איננו משנים שום דבר בכפתורים? לכאורה, אם מותר להזיז מאוורר המחובר לחשמל, לא אמורה להיות בעיה, אך ברצוני להיות בטוח בכך...

[תשובה](#) הרב דב ליאור

מעבר דרך שער עם עינית בשבת :

שלום וברכה,

קורה לא מעט שיש צורך לעבור דרך חניון של בית. כל פעם שחוצים מחסום שומעים קליק שהוא זיהוי של המעבר שלנו על ידי העינית. השער לא נפתח כי כמובן יש להשתמש בשלט אבל ברור שהתבצע כאן סגירת מעגל חשמלי שגרם לקליק. האם יש איסור לעבור דרך שער זה ויש צורך להקיף את הבנין? האם מותר מלכתחילה או רק בדיעבד?

ישר כח ושבת שלום

[תשובה](#) הרב יעקב אריאל

מצלמות אבטחה לכתחילה בשבת :

ברצוני להתקין מצלמות אבטחה. באיזה אופן יהא מותר שיפעלו בשבת מלכתחילה, ללא שום חשש?

[תשובה](#) הרב דוב ליאור

תאורה אוטומטית בשבת :

אני שואלת לגבי תאורה בשבת. אני עובדת בהוסטל לחולי סכיזופרניה בשבת. ביציאה מההוסטל לכיוון הרחוב קיימת תאורה שפועלת על ידי חיישנים. אם אני יוצאת מהבית אני בהכרח גורמת להדלקת האור ואין דרך צדדית אחרת. מנהלת ההוסטל לא רוצה לנטרל זאת בשבת כי זה מורכב. אין לי עניין לצאת לחוץ לשם פיקוח נפש אבל האם אני יכולה לעבור שם כדי לנשום אויר צח בחוץ או לפגוש חברים למרות שעם צאתי מהבית בהכרח ידלק האור וזאת משום שמגמתי היא לצאת מהבית ואני לא חושבת על האסור בשעה שהוא נעשה, אני לא חושבת להדליק את האור.

[תשובה](#) הרב יעקב אריאל

מצלמות בשבת בר מצווה :

ערב טוב,

לאחרונה קיימת תופעה שבאירועים שונים, בעיקר בר מצוות הנערכות בשבתות (בבתי מלון), משכירים בעלי השמחה מצלמות באיכות גבוהה ומתקינים אותם ברחבי חדר האוכל בו נערכות סעודות השבת וכן הריקודים.

אותם בעלי שמחה טוענים כי אין כל בעיה להתקין לכאורה מצלמות אלו לפני השבת (כמו שאין בעיה לכאורה במצלמות אבטחה) ולאחר מכן לעשות שימוש בסרט אותן הם הפיקו לצורך מזכרת מהאירוע.

שאלתי - האם הדבר מותר ע"פ ההלכה? האם יש מקום להקל?

תודה!

[תשובה](#) הרב יעקב אריאל

הקלטה של שיעור בשבת:

האם מותר להניח מכשיר הקלטה לפני שבת ע"מ שיקליט שיעור תורה או תפילה בשבת

כאשר ברור שאין שום תנועות חשמליות בתוך המכשיר?

[תשובה](#) הרב יעקב אריאל

מכה בפטיש

מלאכת מכה בפטיש:

1. האם זה המלאכה שנקראת גם "מתקן"?
2. קראתי שאסור להוציא סמלי מותג מבגד חדש. האם האיסור הוא גם כשזה נעשה בקלות (כלומר, לא צריך לפתוח קשר וכדו')? וגם כאשר אפשר ללבוש את הבגד גם בלי להוציא אותו?
3. מכונית צעצוע שאחד הגלגלים שלה כל הזמן נופל - האם מותר לי להחזיר אותו למקום?

תודה!

[תשובה](#) הרב עזריה אריאל

תיפוף ביד בזמירות שבת, וריקודים בשבת:

שלום הרב.

אני מחנך בישיבה תיכונית בדרום הארץ שכל תלמידיה ספרדים. כל שבת ישיבה מטרידה אותי מחדש השאלה כיצד יש להתייחס לתיפוף הנעשה ע"י התלמידים תוך כדי זמירות שבת (לפעמים בידיים ולפעמים ע"י הסכו"ם) או לריקודים הנעשים תוך כדי האוכל או בתפילה. מצד אחד ידוע שמרן מחמיר בנושא (וכך גם כתב בילקוט יוסף) אך מצד שני זו כמעט גזרה שהציבור לא יכול לעמוד בה ואדרבא הריקוד והתיפוף אולי מחברים את התלמידים יותר גם לתפילה וגם לאוירה חיובית יותר בסעודה. ברצוני למקד את שאלתי לכמה סעיפים:

א. האם ניתן להסתמך על פסק הרמ"א?

ב. במידה שכן, האם צריך לפחות לומר לתלמידים שעדיף להחמיר אך מי שרוצה להקל יש לו על מי לסמוך או שכלל לא לפתוח את הסוגיא בשלב זה או בגלל שכדי לחבר את התלמידים יש מקום להקל בדווקא כרמ"א או בגלל שאולי לא יקשיבו?
ג. אם כבר מסתמכים על הרמ"א, האם יש מקום לחלק בין תיפוף ביד לתיפוף ע"י סכו"ם?
ד. האם גם צוות הרמ"ים עצמו צריך לקום ולרקוד כדי להתקשר לתלמידים או שעדיף באופן אישי להמנע מכך?
ה. כיצד יש לנהוג בבית הפרטי שלי כאשר הילדים מתופפים בבית תוך כדי שירה בטענה שכולם עושים כך בישיבה או באולפנה שבה הם לומדים. האם יש להעיר שוב ושוב או להעלים עין?
תודה רבה.
[תשובה](#) הרב דוד חי הכהן

הלכות רפואה בשבת

הסעת יולדת ברכב לבי"ח בשבת:
אני צריכה ללדת בעז"ה בזמן הקרוב. רציתי לדעת במידה ובעלי יצטרך להסיע אותי לבית חולים ברכב כיצד עליו לנהוג בשימוש ברכב?
להוריד אותי בבית חולים ולהחנות את הרכב? הבנתי שישנה בעיה עם דימום המנוע האם עליו לבקש מגוי? מה יעשה אם לא ימצא במקום גוי שידומם את המנוע?
אולי עדיף להזמין מונית ולבקש שהנהג יהיה ערבי או שעדיף אמבולנס? אני מאוד חוששת לחילול השבת ושלא נדע ברגע של לחץ כיצד לנהוג.
[תשובה](#) הרב בנימין במברגר

טיפול בפצעי בגרות בשבת:
הבנתי שאסור לפוצץ פצעי בגרות בשבת מחשש הוצאת דם. שאלתי היא: אם אני יודע בוודאות 100% שלא יצא דם, האם יהיה עדיין אסור לעשות זאת? ואולי גם משום רפואה בשבת יהיה אסור לעשות זאת? והאם אפשר להגיד שלפצע בגרות מוגלתי יש דין של מורסא שמותר לנקב בשבת?
[תשובה](#) הרב דוב ליאור

משאף להקלת הנשימה בשבת:

אני סובל מקוצר נשימה לעיתים קרובות ונעזר במשאף להקלה. במידה ואיני לוקח אינני "חולה" ממש אלא משך שעות ארוכות נושם במאמץ מסוים שמונע ממני להרדם, גורם לי חולשה וקושי לדבר ולפעול בצורה רגילה. האם זה כבר יוצא מגדר של מיחוש בעלמא לעניין שימוש במשאף בשבת?

[תשובה](#) הרב דוב ליאור

פיקוח נפש במצבי חרום

האם מותר להכנס לפיקוח נפש בשבת

הרה"ג דוב ליאור

שאלה באתר "ישיבה" בעניין

בשבת האחרונה התארחתי בעיר דוד. המציאות היא שמי שהולך לשם גורם למאבטח שבכניסה לדווח בקשר לשאר המאבטחים שבשאר הבתים שיהודי מסתובב שם. זה הנוהל שלהם.

האם מותר ללכת לשם בשבת? מאיזה צד?

[תשובה מאת](#)

פתיחת שער חשמלי בשבת :

אני עובד כמאבטח ביישוב שבו נוסעים בשבת. בלילה מי שנוסע אמור לפתוח את השער לבד ע"י הטלפון הנייד אולם לעיתים אני צריך לפתוח את השער למי שרוצה להכנס כיון שאין לו דרך להתקשר.

ניסינו כל מיני פתרונות ולא הצלחנו. כרגע יש שתי אפשרויות, או שאני אעבוד ואצטרך לפתוח או שאני אדרוש לא לעבוד בשבת ואז ייתכן ויפטרו אותי מהעבודה. דרך אגב, שאר המאבטחים גם דתיים.

[תשובה](#) הרב דוב ליאור

עבודה כמנעולן בשבת :

אני מנעולן. מה המקרים שבהם אני יכול להענות לקריאת חרום בשבת? למשל, אם יש ילד נעול בבית אז אני מבצע את הפריצה ללא תשלום בכלל (בלי קשר לשבת או יום חול).

[תשובה](#) הרב דוב ליאור

רחיצה בשבת

חפיפת שיער בשבת:

האם מותר לחפוף שיער בשמפו בשבת? אם לא, מה הסיבה?

האם יש הבדל בין שיער הפנים, הראש וכו'?

והאם יש היתר לתינוקות?

[תשובה](#) הרב דוב ליאור

שחיה בבריכה בשבת:

שלום רב,

אחותי מתגוררת ביישוב קהילתי לא דתי. ביישוב יש בריכה אשר עובדת בשבת והכניסה

אליה עולה כסף. האם מותר לי לקנות כרטיס לבריכה ביום שישי ולבוא לבריכה ביום

שבת? (אני הולך לבריכה ברגל ולא נוסע בשבת).

תודה

[תשובה](#) הרב דוב ליאור

הכנה משבת לחול

שטיפת כלים בשבת על מנת לסדר את הבית:

שלום כבוד הרב,

אנחנו בבית מתייחסים לניקוי הכלים כצורך סידור השולחן וסידור הבית, זה צורך אותו

יום. האם מותר לשטוף את הכלים לאחר הסעודה?

למותר לציין שאי שטיפת הכלים יגרום לחוסר בעונג השבת.

[תשובה](#) הרב דוב ליאור

לימוד יעוץ מס בשבת:

שלום רב, רציתי לשאול בקשר ללימודי דברי חול בשבת.

אני כרגע סטודנט שלומד במכללה לימודי יעוץ מס, שמעתי הרבה חילוקי דעות שמרשים

ללמוד בשבת אם זה מביא שמחה (והחומר הזה מאוד מעניין אותי והוא מאוד קשה)

וכאלה שאומרים שאסור.

בעוד כחודשיים יש לי מבחן גדול ורציתי לשאול אם אני יכול ללמוד בימי שבת. אני בסך

הכול צריך לקרוא את החומר.

לפני כמה חודשים קראתי שמותר לקרוא בשבת, אז קראתי, ואז אמרו לי לפני שבוע-שבועיים שאסור אז הפסקתי. מה אוכל לעשות?
תודה.

[תשובה](#) הרב ש. יוסף וייצן

בירור על טרמפ בשבת:

אדם שצריך טרמפ ישר במוצאי שבת, ולא יוכל לברר עם אנשים אחרים במוצאי שבת מתי ואיפה יש טרמפים, האם מותר לו לברר איפה ומתי יש טרמפים כבר בשבת עצמה, ואין כאן בעיה של הכנה מקודש לחול היות שאחרת יהיה לו הפסד מרובה או שמא יש כאן בעיה של הכנה מקודש לחול ואסור לו לברר אודות זמני ומיקום הטרמפים בשבת עצמה?

[תשובה](#) הרב דוב ליאור

מעשה שבת

הנאה ממעשה שבת של ההורים:

בשבת ההיינו אצל הורי, שהם חילונים, ופלטת השבת לא נדלקה, כנראה שלא כיוונו טוב את השעון שבת. אמא שלי, למרות שאשתי אמרה לה לא, הדליקה את הפלטה בשבת. מה שעשינו בסוף זה הורדנו את האוכל חיכינו שהוא יתקרר ואכלנו קר כדי לא להנות, האם עשינו בסדר? האם היינו צריכים לא לאכול בכלל? זה היה כרוך גם בצער של הורי שרק ניסו לעזור.

[תשובה](#) הרב דוב ליאור

מעשה שבת בכיבוי האש כאשר המאכל עומד להישרף:
לרב נבנצאל שלום.

לפי פסקי המ"ב, אם בשבת מאכל התחיל להשרף ומישהו כיבה. האם נקרא מעשה שבת או שמא זה "רק" שמירה על המצב הקיים ולא יאסר בהנאה?

[תשובה](#) הרב אביגדר נבנצאל

הודעות מייל שנכתבות או נקראות בשבת:

1) כשיש לסטודנט שאלה למרצה חילוני - האם מותר לשלוח לו ביום שישי שאלה בדואר אלקטרוני, כאשר אולי יש סיכוי שהוא עלול לפתוח את המייל ולהשיב בשבת?

2) האם מותר לפתוח ולהשתמש בקובץ שהמרצה העלה לאתר הסטודנטים בשבת?

תשובה הרב ש. יוסף וייצן

הופעה במוצ"ש (הנאה מחילול שבת):

האם מותר להשתתף בהופעה של זמר חילוני במוצ"ש כשעה לאחר צאת השבת? הסבירות היא שחלק מהארגון נעשה תוך כדי חילול שבת.

תודה

תשובה הרב בנימין במברגר

השתתפות בארוע במוצאי שבת:

שלום וברכה

רכשתי כרטיסים לאירוע וגיליתי כי הוא עתיד להתקיים מיד לאחר מוצאי שבת. אין לי ספק שבשביל לקיים את האירוע יחללו יהודים את השבת בהכנות לאירוע ובהפקתו. (אציין כי מחיר הכרטיסים הינו גבוה וקשה להאמין שניתן לבטל את ההזמנה או למכור את הכרטיסים מכיוון שנרכשו לפני זמן רב). מה עלי לעשות?

תשובה הרב יעקב אריאל

הבדלה ששודרה בטלוויזיה:

מיד אחרי ערבית נסעתי לאירוע, ושידרו בו הבדלה בשידור חי בטלוויזיה. האם זה מוציא אותי ידי חובה, או שצריך לעשות גם לבד?

תשובה הרב יעקב אריאל

נסיעה בשבת בחו"ל ע"י נוכרי:

1. שימוש בשבת באמצעי תחבורה (אוטובוס, ספינה, וכד') הפועל באופן שיגרתי עבור כולם, עם כרטיס שנרכש מראש, ללא אמירה לנוכרי המפעיל. האם יש איסור? מה המקור לכך? (מלבד הפגיעה באווירת השבת)

2. האם מותר לסכם מראש עם מלווה נוכרי שבשבת ירתיח מים לשימוש יהודים המטיילים איתו?

תודה.

תשובה הרב יעקב אריאל

נושאים שונים

"וינח ביום השביעי":

מדוע הקב"ה היה צריך מנוחה בשבת? האם הקב"ה זקוק למנוחה?

[תשובה](#) הרב יצחק גרינבלט

הדלקת אש והדלקת חשמל:

שלום

אשמח לדעת למה ה' אסר על הדלקת אש בשבת?

למה כיום אסור להדליק חשמל בשבת, הרי הפעלת מתג החשמל אינה עבודה?

מה השוני ההלכתי בין הפעלת שעון שבת לבין הפעלת מתג החשמל?

[תשובה](#) הרב דוד חי הכהן

העונג שלי בשבת הוא לישון:

ראיתי שכתבו הפוסקים שראוי לכל אדם להתפלל בשבת מנחה גדולה וללמוד עד לצאת

השבת. אבל עונג שבת בשבילי הוא דווקא להרבות בשינה, לשחק עם משפחתי ולקרוא

דברים שאינם של תורה. כיצד עלי לנהוג?

[תשובה](#) הרב יעקב אריאל

החזרת הוצאות שבת ויום טוב:

כתוב שהוצאות ויום שבת ויום טוב חוזרות. האם יש גבול להוצאות אלו?

[תשובה](#) הרב דוב ליאור

משחק באולינג בשבת:

רציתי לדעת אם אפשר לשחק באולינג בשבת?

[תשובה](#) הרב יוסף אפריון

חינוך לשמירת שבת:

אם אדם מפרסם בפייסבוק שאסור לחלל שבת וחלק מחבריו הם חילוניים, האם זה לא

בגדר שעדיף שהם יהיו שוגגים ולא מזידים או עצם זה שחלק מחבריו דתיים והמטרה היא

זיכוי הרבים אז זה בסדר?

תשובה הרב ש. יוסף וייצן

קריאת הודעה מהפלאפון בשבת בלי לגעת במכשיר :
אישתי נמצאת בחו"ל. בשעה שאצלה כבר יצאה שבת אצלנו השעה 12:00. כאשר היא
שולחת הודעה לפלאפון שלי, ההודעה נפתחת אוטומטית בלי שאגע במכשיר. האם מותר
לי לקרוא את מה שהיא כתבה כשאצלנו עדיין שבת?
יש לציין שכדי לקרוא את ההודעה אינני נדרש לעשות דבר מלבד להסתכל.
תודה.

תשובה הרב יעקב אריאל

פיתוח אפליקציה :
שלום לכבוד הרב
האם מותר לבנות אפליקציה שיתכן שאנשים יפעילו אותה בשבת?
תשובה הרב דוד חי הכהן

שותף מחלל שבת (העסק לא עובד בשבת) :
אני חושב להיכנס לשותפות עם אדם שלא שומר שבת. זה עסק שעוסק בפיתוח ועבודה
עצמאית של הבעלים ולאחר זמן מכירת התוצרת.
הבעיה היא שאין ערובה לכך שהשותף לא יעשה את חלקו בשבת (גם אם יוחלט שהעסק לא
עובד בשבת, השותף יכול להוסיף דברים קטנים אך לעיתים משמעותיים בשבת).
מה דעת הרב בנושא?
השאלה נשאלה בהמשך לשאלה: שותפות בעסק עם אנשים המחללים שבת.
תשובה הרה"ג יעקב אריאל

דיני שונים בעניין גוי בשבת

נסיעה בשבת עם נהג גוי :
שלום רב
האם כשיש לנו מצוקה במניין בשבת ויש לנו בנמצא עובד זר "גוי", האם אפשר להשתמש
בעובד הזר כדי שיביא ויחזיר יהודים לבית הכנסת ועם בעית מראית עין אפשר לחייבם
ללבוש כיפות ואז ברור לכל כי הנסיעה בהיתר?
והאם אפשר לנסוע עם נהג גוי גם סתם כך להנאתנו?
בכבוד רב

תשובה הרב יעקב אריאל

אירוח גויה בסעודה שלישית:

האם יש בעיה עם אירוח של גויה בסעודה שלישית בשבת, ובכלל, האם יש בעיה באירוח גויים?

תשובה הרב יוסף אפריון

קישורים נבחרים:

מתוך אתר השבת - תכנית השלבים לשמירת שבת

סרטים והרצאות לכבוד שבת

אביזרי עזר והכנות נחוצות לכבוד שבת

סיפורים לכבוד שבת

מאגר חומרי לימוד על השבת

לפניך מצגת שעשה תלמיד בכתה ו. המצגת (בהחלט) נחמדה (אך) ו / פשוטה (למדי). התלמיד צילם, (כפי יכולתו), פעולות שונות מחיי היום יום, האסורות בשבת. הוא לא כתב הסבר לתמונות - מדוע הן אסורות בשבת, ואף לא פרט אילו מן הפעולות הן אבות מלאכה, ואילו הן תולדות או איסורים מדרבנן. מסתבר שהוא השאיר זאת עבורך...
ובכן -

א. תאר במילים קצרות את הפעולות הנראות במצגת וכתוב על כל אחת מהן האם היא אב מלאכה, או תולדה, או איסור מדרבנן.

ב. רשות - הרחב מעט יותר, והוסף ידע הלכתי קצר סביב כל אחת מן הפעולות שבמצגת